

УЖАСНО НОЩНО СЛИЗАНЕ НА ВАСКО „АЛПИНИСТА“

Гара Бов. Кавалерски изпратихме последния вагон на влака и тръгнахме по начертания маршрут. Вазовата пътека, събуди у нас милия спомен за слепия герой на писателя - дядо Йоцо. Величествените скали, вече извиваха снага пред нас и ние се питахме, от коя точно скала, дядо Йоцо е "гледал" и се е радвал на първата железница - символа на прогреса в новоосвободената ни държава. Всичко работеше за нашето добро настроение. Слънцето, обещавахе да ни радва цял ден, а природата ни обгръщаше ласкаво със своята красота. Дори липсата на вода във иначе много красивия, в друг сезон водопад, не помрачи доброто ни настроение. Но, винаги има едно "но". Първата сянка, която се появи още в началото на нашето изкачване и за която не носеше вина слънцето, беше моето отделение от групата. То беше предизвикано от една загубена щека, която се върнах да търся. Когато по късно се изправих пред безводния водопад, пред погледа ми се изпречиха две пътеки - лява и дясна. По закона на Мърфи, избрах грешната дясна. Бях вървял доста дълго, когато разбрах, че съм сбъркал. И нямаше как да не разбере. Пътеката беше свършила. Вероятно това е бил маршрут на алпинисти, които на това място, изваждат оборудването си и почват да се катерят. Така си обясних, защо човешки крак, не беше стъпвал по-нататък. Чухме се с водача на групата, Вальо Янев. По негова препоръка, решихме, ако е възможно, да продължа, заобикаляйки скалния масив и от северния склон, да опитам да се изкача на билото. Там имало село, където щели да ме чакат. Казах му, че ще направя всичко възможно да успея. Шансовете ми за успех, обаче, значително намаляха, когато тръгнах без път и пътека, да слаломирам през едни драки, на чието присъствие, щях да се "радвам" до края на целия преход, а краката ми се препъваха в множество скални отломки откъртили се от високите скали. Мисълта ми беше заета и с това, дали тези скали не продължават и по северния скат. Ако това е така, изкачването ми на билото, нямаше да бъде възможно. За щастие, късметът този път, беше на моя страна. Северният склон, беше горист и макар и много стръмен, успях, хващайки се за дърветата, да се справя сравнително лесно. От гората излязох на една поляна, на която едно магаре хрупаше трева. Това и виждащите се вече къщи, ми дадоха спокойствието, че съм се справил. Вече се движех между къщите, когато видях фигурата на доктор Янев, тръгнал да ме посрещне. Влях се малко гузно в групата, но тя все още беше в прекрасно настроение и чувството ми за вина бързо се изпари.

Краткият ноемврийски ден и желанието да се потопим в по-дивата част на природата, ни накараха да изоставим асфалтовия път, по който бяхме тръгнали и да намерим пряка пътека за слизание. Местни хора, услужливо, надълго и широко ни обясняваха как най-бързо и лесно можем да стигнем до целта. Ние, клатехме разбиращо с глава и доволни изпълнени с благодарност, продължихме следвайки указанията. На никого не му мина през ума, че за следващите около седем часа, това ще са последните хора, които сме видяли. Настроението си оставаше така ведро, пък и нямаше причина да бъде друго. Красотата на гората в късната есен, подсилваше високия градус. Преминахме малка красива рекичка с живописни прагове и дълбоки вировете, образували се под тях. Ако можехме да се движим по тази иначе плитка рекичка, това щеше да бъде най-краткият път за слизание. Скоро се убедихме, че това е невъзможно. Продължихме по коларския път, който скоро се превърна в тясна пътека водеща до напълно изоставени къщи. Там свършваше и пътеката. Вървахме напред с надежда да намерим изход. Пред нас се ширеше гора от ниски трънливи храсти, които се мъчехме да заобикаляме, напразно търсейки съвсем изчезналата пътека. За всички беше ясно, че сме се загубили. Да продължаваме перпендикулярно на склона, беше безсмислено. Взехме решение, да тръгнем към билото. В тази несигурна ситуация, вървейки на опашката, аз с четири очи се оглеждах да зърна пътека. И вероятно от силно желание да откроя такава, погледа ми се спря на нещо по-утъпкано. Тръгнах в тази посока, но се оказа мираж. Така, попаднах на тези уродливи растения, които ще мразя до края на живота си. Не можех да се върна назад, но не можех и да продължа. Извиках няколко пъти "ехо", за да чуя къде са останалите и като не чух отговор ми стана ясно, че от този момент ще трябва да се справям сам. Слънцето, вече беше изпълнило своята мисия и се беше скрило зад планината. Мисълта да ношувам в прегръдките на драките, не ми беше по вкуса. Нямах друг изход, освен да опитам с пълзене. Бях в добро физическо състояние. Усецането за болка, още не беше се появило. Съдбата ми протегна ръка и аз, сравнително бързо излязох на открито. Пред погледа ми се ширна поляна. Усецането

обаче, беше измамно. Предстоеше ми да преодолеем още едно препятствие, преди да стъпна на нея. С голямо неудоволствие видях, че между мен и поляната стои дълбоко дере. Много трудно слязох на дъното, а още по-трудно беше изкачването. Поляната вече, беше факт. От нея, пред мен се разкри, неочаквано радостна гледка. Виждаха се светлини от къщи и се чуваше шума на минаващите коли, чийто фарове осветяваха пътя. По всичко изглеждаше, че края на мъките ми е вече близо. Побързах да съобщя радостната новина. Ламариненият глас на Вальо, издрънча тревожно в ухото ми. Обясни ми, че има вероятност да нощуват в гората. Разбрахме се, след като му се похвалих, колко близо съм до финала, да се чуем отново, като сляза долу. След кратка и заслужена почивка на тревата, започнах да се готвя за последния щурм. Вече мислех като сляза долу да потърся помощ за бедстващата група. Междувременно, неусетно, беше се стъмнило съвсем. Включих фенерчето на мобилния и тръгнах надолу. Не бях направил и десет крачки, когато слабата светлина на фенерчето, не ми показваше нищо отпред. Спрях се и се вгледах в мрака. Бях стъпнал на ръба на висока скала, а пред нея, тъмна бездна. Толкова много се изплаших, че веднага се втурнах с тичане, назад към поляната, все едно, че някой ме гонеше. Успокоих се, когато почувствах, че съм се върнал на същото място от което бях тръгнал преди малко. Надеждата за бързо слизване, беше угаснала. Мракът ме беше обгърнал от всички страни. Беше нахлул и в съзнанието ми. Усетих само, че нямаше за къде да бързам вече. Учудващо, тази мисъл ми внесе известно успокоение. Значи, щом не бързам, ще имам време да преосмисля случилото се. Важното сега беше, да не се подавам на паниката. По скоро, бях ядосан на себе си, че на два пъти наруших основното правило за оцеляване - никой да не се отделя от основната група. Дано този урок, който получавам, не е с фатален край.

Вече бях много по спокоен и мисълта ми работеше нормално. Спокойно обмислих всички възможни варианти, които ще могат да ме извадят от този капан. Бях близо до билото, но от там идваха тревожните сигнали на загубилата се група. За мен нямаше да бъде печеливш вариант, да тръгна към тях и за това защото не бях сигурен, че в тъмнината ще се открием. Напред са високите отвесни скали. Назад - дълбока урва, а зад нея е непроходимата бодлива растителност. Оказа се че има само един вариант, да сляза в урвата и по нейното дъно, да се добера до рекичката, която веднъж вече бяхме преминали. По светло. Сигурен бях в две неща, че урвата води до рекичката и че рекичката се влива в Искър. Ако можех да се преборя с водопадите и вировете щях да успея да сляза до пътя. Но за това щях да мисля после. Най-напред, трябваше да сляза на дъното на пропастта. Сега, щеше да бъде много по-трудно, отколкото по светло. Поогледах се за по-безопасно място, но на слабата светлина на фенерчето, виждах само тъмни сенки. Накрая избрах едно място и започнах да се спускам. Предпазливо опипвах скалите с ръце и търсех някоя по-малко гладка, за да се захвана. Изведнъж, краката ми увиснаха във въздуха. Отчаяно търсех някаква грапавина за да стъпя. Напразно. Беше въпрос на секунди да полетя надолу. Ръцете ми омалаяха. Телефонът ми беше в джоба. Опитвах се на светлината на звездите да преценя, колко е дълбоко, но виждах само сенки. По-слабата ми лява ръка, вече се беше отпуснала. Нямах изход, отпуснах и дясната ръка и полетях надолу. Светкавично, през главата ми минаха събития, случвали се през различни периоди от живота ми. Не знам колко съм летял, но в един момент, таза ми се удари в нещо твърдо, а след това почувствах болка и в ребрата. От удара, се преобърнах с главата надолу. Летях още малко, докато главата ми се заби в нещо меко. Беше шума от опаднали листа събрали се в една дупка. Те бяха спасили главата ми от счупване. Болката в таза, тази в ребрата и една тъпа болка в десния крак ме убедиха, че съм жив. Бързо извадих главата си от дупката, защото бях започнал да се задушавам. Направих опит да стана и с малко повече пъшкане, успях. Това, че се изправих означаваше, че няха нищо счупено. Тялото ми се беше приплъзнало в отвесна скала и не е имало директен удар. Бях получил само охлузвания. Бръкнах в джоба за мобилния, но него го нямаше. Щеше да бъде безсмислено да го търся. В тази шума, нямаше как да го намеря. Придвижването ми в този дол, беше немислимо, без малко поне светлина. Реших да остана там до сутринта. Щях да вляза в тази дупка с шумата и така да пренощувам. Съдбата беше решила друго. Стряскащ звън, съпътстван от светлина, на около два метра от мен ми показваха къде се намира най-ценната ми в този момент вещ. Вальо пак нямаше добри новини. Настроението му беше около точката на замръзване. Аз, реших да не го натоварвам допълнително с моите преживявания и не му казах нищо. Но както после се разбра и той е усетил нещо тревожно в гласа ми. Договорихме се да се чуем, след около час. Имах цели три възможности за придвижване - прав, по гръб, плъзгайки се върху листата и пълзейки по корем, между драките. Предпочитах на гръб. За съжаление, множеството скални прагове ме принуждават да пълзя между драките, за да ги заобикалям. От тази страна, нямаше скали и по-лесно се изкачвах и слизах. Почти не се изправях на крака. Болката в глезена се засилваше. След много перипетии - множество падания и убеждения от тръни по цялото тяло,

най-после чух бълбукането на реката. Не се зарадвах много. Около три часовото спускане по сухото дърво, сега щеше да бъде заменено от мокри препятствия. Множеството водопади и вировете, ще са едно почти непреодолимо препятствие. Тук вече, пълзенето по гръб и корем, нямаше да ми помогнат. Трябваше да се изправя на крака. Болката беше непоносима. На всеки десет крачки, сядах да почивам. В началото се опитвах да стъпвам по камъните, но много скоро, поради болката в крака, се оказа, че това е невъзможно и започнах да газя във водата. Ходилата ми плуваха в пълните с вода маратонки, което допълнително затрудняваше и без това нечовешки болезненото придвижване. Когато се появи праг, винаги под него имаше един или два вира, които аз трябваше да заобикалям от ляво или от дясно. От дясно имаше много стръмен не скалист склон, обраснал с дървета, а под тях - шума. По този склон беше почти невъзможно да се движа. Мокрите ми крака се пързалиха в шумата и на няколко пъти сякаш да падна във вировете. За това предпочитах левия бряг. Там бяха прословутите скали и техните спътници - драките, които сега бяха мои съюзници. Когато заобикалях водопадите се държех за тях и макар, че ръцете ми бяха целите в кръв, това се оказа единствения спасителен вариант. Най - после от другия лагер дойде така чаканата вест, че са намерили човек в една от малко обитаваните къщи и той се е съгласил, по пряка пътека да ги свали в Лакатник. След около петдесет минути щели да бъдат долу. Аз, не можах да ги зарадвам. Бавното ми придвижване, контузиите в двата крака и многобройните завой на реката, които удължаваха, както се оказа и без това дългото спускане, не даваха основание за оптимизъм. Вальо се опита да ме успокои, като ми каза, че няма да мръдне от Лакатник, докато не сляза. Бях като в ада. Два високи бряга закриваха небето, а долу в пълен мрак, бълбукаше реката. Аз почти не се движех. Краката вече не ме слушаха. Почивах на всеки две крачки. Изминаха още два часа в бавно и мъчително придвижване. Долу, групата беше организирана три коли за прибиране до София. Чакаха ги всеки момент да дойдат. Аз заобикалях поредния водопад от към страната на скалите, държейки се здраво за една драка. Изведнъж, не можех да повярвам на очите си, най напред се появи пътека, а след това и широк път, който водеше към някаква кариера от едната страна, а другата, само за десет минути ме изведе на бленувания от мен с часове, асфалтов път. Обадих се веднага, че съм на пътя и само десет минути след това до мен спря кола. Бях се обезводнил. Устата и гърлото ми бяха пресъхнали. Светкавично бях обгрижен, получавайки последните запаси от вода и чай. Идвайки на себе си, видях, че съм в колата на Ванката от Кремиковската група. Беше оставил домашния си уют, за да се притече на помощ, от която се нуждаеха бедстващите му приятели. Благодаря, Ванка! От този случай, завършил с хепи енд, могат да се извлекат няколко различни поуки. Нека всеки, да направи това, за себе си! Преживял този ужас: Васил Ганчев – „Алпиниста”